

Sablon Centropa oktatási anyag készítéséhez

Alapadatok

Projekt / Óraterv / Feladat címe: Feladatbank **Domonkos Miksa: A pokol polgármestere** című filmhez

Iskola: Centropa Továbbképzés 2023. április 21-23.

Város: Pécs

Tanár(ok) neve: Bernátné Frank Éva, Fodor Barbara, Tóth Enikő, Szalay Balázs

Részvevő diákok

Diákok száma: 26

Életkor: 17-18 év

Évfolyam: 11-12.

Pedagógiai célok

Milyen problémára, kihívásra reflektál a foglalkozás? Mi az óra központi kérdése?

Embernek maradni az embertelenségben

„Legnagyobb cél pedig, itt, e földi létben,
Ember lenni mindég, minden körülményben.”
(Arany János)

Milyen tantervi követelményekhez kapcsolódik az óraterv?

Történelem: A holokauszt (11.tankönyv 26.lecke), Magyarország pusztulása (11.tankönyv 27.lecke)

Etika, Osztályfőnöki óra: Tolerancia, elfogadás

Magyar irodalom: Radnóti Miklós: Erőltetett menet; Örkény István novellái

Technika: II. ipari forradalom

Földrajz: országhatárok változása a XX. században

Milyen tudást, ismeretet szereznek a diákok az óra során?

Mélyebb ismeretszerzés a XX. századi magyar történelemben, a magyar zsidóság történetében

Milyen készségeik, kompetenciáik fejlődnek?

Tájékozódás térben és időben

Fogalmak helyes értelmezése

Együttműködés, kritikai gondolkodás, kommunikációs készség fejlesztése

Alkalmazott segédanyagok és eszközök

Milyen segédanyagokra, eszközökre lesz szükség az óra során? (pl. Centropa filmek, interjúk, egyéb)
Sorold fel őket minél részletesebben, és ahol lehet, használj linkeket is.

Domonkos István: A pokol polgármestere

<https://www.centropa.org/hu/centropa-cinema/domonkos-miksa-pokol-polgarmestere>

<https://www.centropa.org/hu/films?films%5B0%5D=audio%3Ahu>

Történelmi atlasz középiskolásoknak

Történelem 11. tankönyv

A foglalkozás / projekt / feladat menete lépésről lépésre

Feladatbank

1. Tedd időrendbe a következő eseményeket!

- deportálások (5.)
- gazdasági világválság (2.)
- Magyarország német megszállása (4.)
- első világháború (1.)
- pesti gettó felszabadítása (6.)
- zsidótörvények elfogadása (3.)

2. Melyik fogalomra ismersz rá a következő kifejezésekből? A feladat írásban és szóban is megoldható. Szóban kifejezésenként lehet haladni, így az a csapat vagy személy kap több pontot, aki levesebb szóból kitalálja a fogalmat.

- zárt, elkülönített, városrész, 1944 /gettó/
- megkülönböztetés, jel, szimbólum, zsidóknak kötelező /sárga csillag/
- férfiak, kényszer, Radnóti, robot /munkaszolgálat/
- elhurcolás, vonat, erőszak, külföld /deportálás/
- hungarista, Szálasi, magyar nácik, csatlós /nyilas/

3. Készítsd el Domonkos Miksa családi fotóalbumát a Centropa archívumában található képek alapján!
<https://www.centropa.org/hu/centropa-archivum>

4. Döntsd el a következő állításokról, hogy igazak (I) vagy hamisak (H)!

1944-ben több mint négyszázezer zsidónak minősített magyart deportáltak Magyarországról. /igaz/

A magyar zsidók deportálását csak a németek intézték 1945-ben. /hamis, két hibával/

A pesti gettót a szovjet Vörös Hadsereg szabadította fel. /igaz/

5. A felsorolt események közül válogassa ki azokat, melyek 1944-ben történtek! (5)

kassai bombázás; hadiállapot az USA-val; **Szálasi lett a nemzetvezető**; második bécsi döntés; győri program; **román átállítás**; **debreceni tankcsata**; doni katasztrófa; **vidéki zsidóság deportálása**; német-magyar csapatok budai kitörési kísérlete; hadiállapot az USA-val; **Horthy-korszak vége**

6. Ki a kakukktojás a felsorolt személyek közül? Indokold is a választásod!

Carl Lutz, Ocskay László, Angelo Rotta, Szálasi Ferenc, Raoul Wallenberg, Szalai Pál
 Szálasi, mert a többi embermentő volt, míg ő a németeket kiszolgálva részese volt a tömeggyilkosságoknak

7. „Egy nap a gettóban” Készíts egy képzeletbeli interjút Domonkos Miksával!

8. Kire vonatkoznak a leírások? Töltsd ki a táblázatot!

leírás	név	kép száma
Köztársasági elnök, kitüntette Domonkos Miksát.	Tildy Zoltán	
Az első világháború idején Magyarország királya.	Ferenc József	
Magyarország miniszterelnöke az 1920-as években.	Bethlen István	
A magyar zsidók deportálását megszervező SS-tiszt.	Eichmann	
Magyarország kormányzója 1920 és 1944 között.	Horthy Miklós	
A magyar zsidókat mentő svéd diplomata.	Wallenberg	

1.

2.

3.

4.

5.

6.

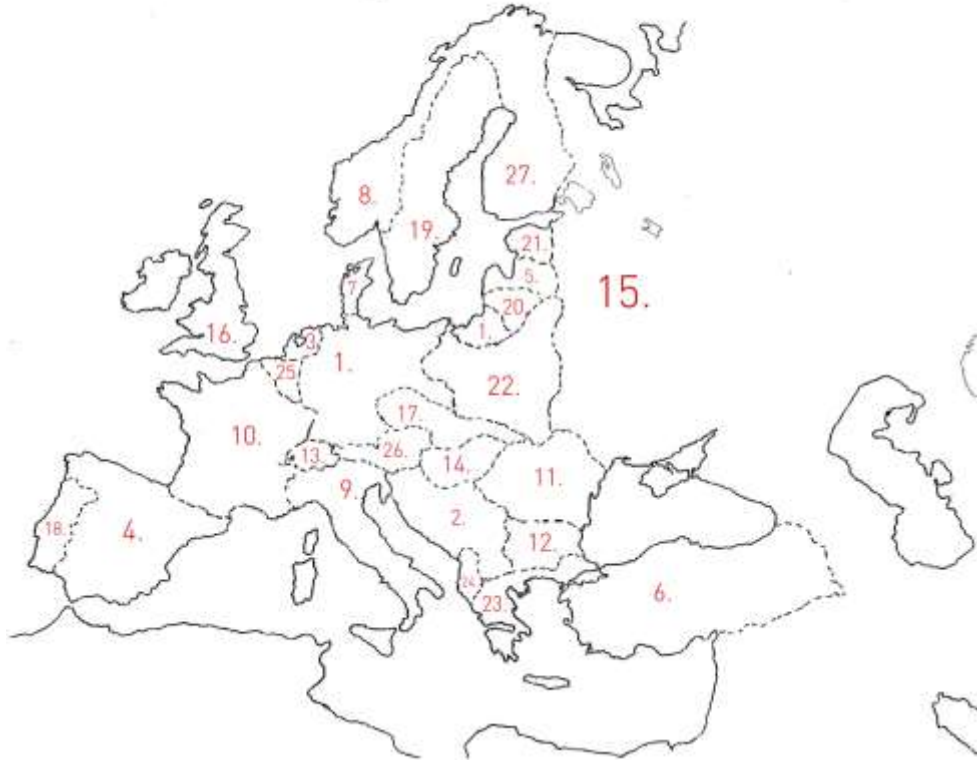

9. Térképes feladat

- a) <https://wordwall.net/hu/resource/517359/t%C3%A9rk%C3%A9p-1938-as-eur%C3%B3pa>
b) Egészítsd ki a táblázatot!

leírás	országnev	szám a térképen
Az első világháború után újjáalakult ország Közép-Európában. 1939-ben felosztotta Hitler és Sztálin. Itt működött a legnagyobb haláltábor.	Lengyelország	22.
Az első világháborúban az Osztrák-Magyar Monarchia ellenfele. A Mussolini vezette állam az 1920-as évek végén szövetséget kötött Magyarországgal.	Olaszország	9.
A cári Oroszországból kialakult bolsevik állam, mely Sztálin vezetésével győztesen fejezte be a második világháborút.	Szovjetunió	15.
Mindkét világháborúban semleges Skandináv állam.	Svédország	19.
Az első világháború veszteseként megalázó béke aláírására kényszerült. A gazdasági válság hatására a nácik nyerték meg a választást.	Németország	1.

Európa (1919-1939)

Végeredmények, produktumok

A családja és a képzeletbeli interjú a kézzel fogható produktum.

Az igazi eredmény ez lenne, ha a tanulók felismernék, hogy a zsidó vallású Domonkos Miksa sikerei (tehetséges vállalkozó) Magyarország sikere volt, míg a zsidóság és a Domonkos család tragédiája (az apa elveszti állását a zsidótörvények miatt, fia nem tanulhat tovább, majd munkaszolgálatosként halt meg, a kommunista rendszer bebörtönözte és megkínozta) Magyarország tragédiája is volt.

Irodalmi kapcsolat: József Attila: Hazám, részlet

S mégis, magyarnak számkivetve,
lelkem sikoltva megriad -
édes Hazám, fogadj szivedbe,
hadd legyek hűségese fiaid!

Értékelés

A film feldolgozásával alapvetően nem a jegyszerzés volt a célunk.
Szóbeli értékelés feladatonként.